

פרוטוקול ישיבת מועצת איגוד ערים דן לתברואה
מס' 2/26 מיום 23/2/26

חבר/ות מועצה נוכחים/ות:

ראובן לדיאנסקי- יו"ר האיגוד, רועי ברזילי, אלעד עוז רוזגוביץ, חגית נעלי יוסי, רפאל ברנז, אהרוני חג'בי, שחר רובין, ורד קריספין רמתי.

מוזמנים/ות נוספים/ות:

גיל ליבנה – מנכ"ל, שלי ברוש – גזברית, אלון לוי – סמנכ"ל, יפתח ענבר – מהנדס, איגי ארם – מנהלת המרכז לחינוך סביבתי, עו"ד מיכל זילכה – יועמ"שית, יוסי יודקביץ – יועץ תקשורת, הילה גוטליב – דוברת הסברה וקשרי חוץ, דנה גבאי – כלכלנית סביבתית

חבר/ות מועצה שנעדרו:

גל פרויקט, ליאור שפירא, עקיבא שטרן, עידן גביש

יו"ר האיגוד פותח את ישיבת המועצה מס' 2/26 מטרת הישיבה שהוגדרה שלא מהמניין הינה על מנת להציג את הרפורמה החדשה של הממשלה בנושא הסדרת משק הפסולת במדינה ולקיים דיון בנוגע לעמדת האיגוד לתנאי הרפורמה.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2026 הוקם צוות בין משרדי למטרת גיבוש רפורמה מקיפה להסדרת משק הפסולת במדינה. השותפים לצוות הבין משרדי הם המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר. כל צד לצוות פרסם מסמכי עמדה ונערכו מפגשים במשרד להגנת הסביבה ובשלטון המקומי במטרה להציג את עקרונות הרפורמה. הצוות הבין משרדי הזמין קבלת ניירות עמדה מצד בעלי עניין ברפורמה ולשם כך הנהלת האיגוד נערכה לגיבוש נייר עמדה שיוצג כאן היום לדיון. הנייר הוכן באמצעות עבודת מטה שהוביל מנכ"ל האיגוד בסיוע מקצועי של כלכלנית פסולת דנה גבאי ובשיתוף גזברית האיגוד ומהנדס האיגוד. גיל הוזמן להשתתף כחבר בצוות בין תחומי שמגבש את התכנית הלאומית. מדובר ברפורמה מאוד משמעותית שמשנה סדרי בראשית בענף הטיפול בפסולת ומשליכה על האיגוד והרשויות החברות מבחינה כלכלית ותפעולית וחשוב שנתייחס ונשפיע על התכנית הסופית שתאושר. מדובר בדיון ראשון אך לא אחרון, ובישיבות המועצה הבאות נעדכן לגבי התקדמות הנושא.

דנה גבאי – כלכלנית:

דנה גבאי, מציג את הנתונים במצגת, **נקודת מוצא –** כשל של הרבה מאוד שנים בענף הטיפול בפסולת שהוביל להתייקרויות של עלויות הטיפול בפסולת לעומת תוצאות סביבתיות ירודות. אגף תקציבים באוצר נכנס לתמונה והכניס חשיבה כלכלית המבוססת על קביעת תעריף לעומת המצב הקיים של היטל הטמנה ומענקים. בנוסף הרפורמה מציעה הקמת רשות ממשלתית לפסולת בדומה לרשויות החשמל, המים והגז, שתהיה מקור הסמכות, תנהל את כספי הטיפול בפסולת ותיזום תכניות פיתוח והשקעות במתקני קצה. חשוב להדגיש שלא פורסם מסמך רשמי עם עמדת המדינה לרפורמה וזאת בשל מחלוקת עמוקה בין משרד האוצר למשרד להגנת הסביבה, כך שההתייחסות שלנו היא למה שפורסם והוסר מחוק ההסדרים ומופיע בניירות העמדה של המשרדים השונים.

אלעד עוז רוזגוביץ – חבר מועצה:

האם העלו את החוק לחוק ההסדרים?

דנה גבאי – כלכלנית:

ההצעה לרפורמה נכללה בהצעת חוק ההסדרים המקורית, אך הוסרה ממנו ברגע האחרון בלחץ של הגנת הסביבה. חוק ההסדרים אושר עם ההחלטה לקיים ועדה בין משרדית שתגבש את עקרונות הרפורמה.

במקביל, הוגשה הצעת חוק פרטית על ידי ח"כ קורנהויזר ואח' בנוסח ההצעה של משרד האוצר, כך שעדיין לא ברור למה להתייחס. עמדת האוצר מציעה מחד לבטל את היטל ההטמנה ולעבור למודל תעריפי שייקבע על ידי רשות הפסולת.

אהרוני חג'בי – חבר מועצה:

היטל ההטמנה הוא מאוד משמעותי לעיריות. לעיריית חולון מעל 2 מיליון ש"ח בשנה.

דנה גבאי – כלכלנית:

הנחת המוצא שביטול היטל יגולם בתעריף שייקבע על ידי הרשות.

אהרוני חג'בי – חבר מועצה:

השתתפתי בכנס ונראה שנערי האוצר לא מבינים את נושא הפסולת, למשל, הם מציעים רוצים לגבות מהתושבים לפי משקל דבר שאינו ראלי.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

רעיון לא רע. זה תמריץ לתושבים להפריד במקור ולהפחית את כמויות האשפה.

דנה גבאי – כלכלנית:

הנושא של גביה מתושב לפי כמות רלוונטי בעיקר לעיריות, ולא למסמך של האיגוד שמתייחס למקטע החוץ עירוני.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

אהרוני, יש התייחסות של עיריית ת"א באותו נושא נוכל להעביר לך את העמדה שלנו בת"א.

דנה גבאי – כלכלנית:

האיגוד הוא צרכן של שירותים וגם בעלים ומתפעל של חירייה, במקרה שלנו יש שתי זוויות שצריך להתייחס אני אחדד את הדברים במצגת שלנו.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

יש תמיכה עקרונית בהסדרה, אולם אבל אנו טוענים שהמדינה צריכה להתעסק איפה שיש בעיות וצורך ולא איפה שיש מערך עצמאי מתפקד כמו באיגוד.

דנה גבאי – כלכלנית:

השיחות עם הצוות הבין משרדי הם פורמליות ולא פורמליות וצריך לזכור תמיד לשים את הדגש שאנו בשני כובעים.

שחר רובין – חבר מועצה:

למה האוצר בכלל נכנס לתחום הפסולת?

דנה גבאי – כלכלנית:

הציבור משלם המון כסף על הטיפול בפסולת ונדרש לייעל את התחום ולהגיע לתוצאות טובות יותר. בנוסף צפויות השקעות עצמות בהקמת מתקני קצה ונדרש ליצור וודאות למשקיעים.

אהרוני חג'בי – חבר מועצה:

גם המשרד לאיכות הסביבה והשרה התנגדה בתוקף לרפורמה.

גיל ליבנה – מנכ"ל:

נוצר מצב שמתוכננים הרבה מתקני קצה עם השקעות עצמות שהמדינה לא יודעת לחבר להם כמויות של אשפה לאורך זמן לצורך יצירת כדאיות להשקעה. אין כיום חוק או הסדר שמחייב רשות מקומית לפנות פסולת למתקן מסוים. האוצר רואה שלא ניתן לתת ודאות לא בכמות ולא בתעריף ומעוניין ליצור מקור סמכות של רשות הפסולת שתנהל את חלוקת כמויות הפסולת ותתחייב למתקנים. למשל המרכז האחרון להקמת מתקן השבה בנאות חובב חוץ מהפסולת של עיריית באר שבע, אין לזכין התחייבות לכמויות מרשויות נוספות. רשות הפסולת תוסמך בחוק לחייב רשויות לשלוח את האשפה שלהן למתקנים שהרשות תכתיב.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

מי ישלם את עלויות שינוע?

אהרונ חג'בי – חבר מועצה:

כאשר מקימים מתקן מיון במאות מיליונים שמיועד לטפל בכמות לא גדולה זו השקעה לא כלכלית.

גיל ליבנה – מנכ"ל:

לגבי עלויות השינוע סביר להניח שהרשות תנהל את החלוקה לפי מרחקים מהרשות למתקן. משיחות עם עידו מור מאגף תקציבים באוצר שמוביל את הרפורמה, נאמר שהם אינם באים להפריע למי ומה שעובד ורואה את חירייה כמודל.

שחר רובין – חבר מועצה:

ומי האיש קשר מטעמנו?

גיל ליבנה – מנכ"ל:

אני נמצא בדיונים ומשתתף בכל הפורומים. היה כנס שהשרה ארגנה וכנס שהשלטון המקומי ארגן, ואני חבר בצוות של התוכנית שעוסקת ברפורמה. יש הרבה תהליכים שמתקיימים במקביל ולא בהכרח מסונכרנים.

שחר רובין – חבר מועצה:

אני לא יודע כמה שליטה יהיה לנו בתהליך.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

אנו נעשה כמיטב יכולתנו. העמדה שלנו ושל הרשויות שלנו שיתייחסו לאיגוד כמשק פסולת אוטונומי, ושיתנו גיבוי על מה שכבר עובד. מהמצגת הזו אנו גוזרים את המסמך עמדה. חשוב שמה שאנו מעירים עכשיו יהיה במסמך עמדה.

שיטות החישוב והמנגנון יהיה בשקיפות ויהיה איזה דיון איתכם.

נדרוש הוראות מעבר בין המצד כיום לבין הסדרה החדשה כך שכל זמן שהאיגוד משלם היטלי הטמנה, גם מענקי התפעול למתקני המיון ימשכו. אסור שיהיה קיפאון, האוצר התמודד עם המים והחשמל ועכשיו גם עם הרפורמה הזו.

שחר רובין – חבר מועצה:

נקווה שזה לא יהיה כמו רפורמת המים.

דנה גבאי – כלכלנית:

בחשמל זה עבד טוב יותר. חשוב שהאיגוד יעמוד על המעמד שלו, הזכויות שלחו באתר חירייה, הגנה על תשתיות וחוזים, חשוב לשמור על ההתקשרויות. האיגוד דורש, שהמדינה תעמוד בהתחייבויות שלה כאשר בונים מתקן השבה.

שחר רובין – חבר מועצה:

שוב גם השרה למשרד איכות הסביבה וגם משרד האוצר, תמיד חייבים להיות מסונכרנים.

דנה גבאי – כלכלנית:

לכן חשוב להיות חלק מהוועדה ולהיות בלב העניין ובצומת קבלת החלטות. קיימת התעלמות מזרמי פסולת עירונית כגון הפסולת הגושית והגזם, גם כאן שוב לקחת חלק להציע מודלים שכבר ניסינו אולי לתת את חירייה כפילוט לביצוע תהליך של שינוי.

רפאל ברנז – חבר מועצה:

מה בנושא חירום, נתקלנו במצב חירום לא ראלי עם הנהגים בזמן המלחמה. המנכ"ל ויו"ר טיפלו אבל המדינה התעלמה. הנושא של התמודדות עם מצבי החירום חייב לעלות ואנו כבעלי ניסיון יש לנו את הכח לטפל. חשוב להתייחס אלינו וללמוד מהניסיון וההתמודדות שלנו במצבי חירום.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

אם אנו נמשיך להיות אלו שעושים את ההסכמים עם המובילים והקבלנים אנו נוכל לתת מענה עם סעיפים של מצבי חירום, לא פעם העיריות מרימות דגל אדום ולנו יש אפשרות לטפל כארגון.

דנה גבאי – כלכלנית:

בעקרון רשות הפסולת שתוקם אמורה לתת מענה לחירום,

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

אם הינו תחת רשות פסולת והיתה שביתת נהגים אני לא בטוח שלמדינה יש יכולת לתת מענה אפקטיבי שמועיל למטה, המטרה שלנו היא שלא יערמו אשפה ברחובות, אני לא בטוח שהמדינה תוכל לטפל בזה. אם היו 50 אופציות להטמנה היה אפשר לנהל את אירוע השביתה בצורה טובה יותר ולא כמו שהיה בחגים.

דנה גבאי – כלכלנית:

עשו תחנת מעבר פרטית בירושלים, המשרד לאיכות הסביבה התחילו לקחת את העירייה לבית משפט, זה סוג של כשל שהם לא נותנים מענה ומתלוננים, אני אופטימית שיהיה מי שיטפל בצרכים שלכם.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

הרשויות אחראיות לטיפול בפסולת, אנחנו מתמודדים עם העומס ועם משברים ועכשיו רוצים לקחת מאיתנו את הסמכות. השלטון המקומי בכללותו חייב לתת את הדעת להשלכות הרפורמה על הרשויות, ולא למהר לתמוך באופן עיוור. גם האיגוד בוחן את עמדתו.

דנה גבאי – כלכלנית:

יש רשויות חזקות כמזכר ויש את החלשות שחייבות שיהלו אותם.

גיל ליבנה – מנכ"ל:

השלטון המקומי לא חד הוא. יש רשויות חזקות ומתפקדות בתחום הפסולת, ויש כאלה שלא. לא נכון לכפות על רשויות מתפקדות הסדרים שמפקיעים את הסמכות לטיפול בפסולת שלהן. למרות שמדובר בחוק ארצי וכולם שווים בפני החוק, לא נכון שהרפורמה תכתב באופן קולקטיבי וללא אבחנה בין משקי פסולת מתפקדים לאלה שלא. צריך להשאיר לרשויות המתפקדות מרווח פעולה וסמכות ניהולית. בדומה להפקעת משקי המים והביוב מהרשויות המקומיות לתאגידי מים הכפופים ישירות לרשות ממשלתית.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

גם בעידן תאגידי המים והביוב יש לעירייה יכולת להתנהל.

אהרונ חג'בי – חבר מועצה:

הרפורמה במים רק ייקרה לתושבים את המחירים.

גיל ליבנה – מנכ"ל:

בדומה לרפורמה במים, יש להניח שגם פה ירצו לקבוע תעריף אחיד לכל הרשויות והמשמעות היא שיהיה סבסוד צולב בין רשויות שהשקיעו והקימו מתקנים לטיפול בפסולת לרשויות שלא עשו כן. לפי הרפורמה המוצעת רשות הפסולת תפעיל מסלקת כספים ארצית שתיגבה את התשלומים מהרשויות ותשלם למתקנים את התעריף שתיקבע. הדבר מאפשר ליצור סבסוד צולב בין העיריות. עיריית תל אביב התנגדה לסבסוד צולב וחשוב שעוד רשויות האיגוד יביעו עמדה דומה.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

נראה לי שהעיסוק בזרמים לא קונקרטי, מה אנו מצפים שיקרה עם הזרמים של הפסולת.

דנה גבאי – כלכלנית:

החוק אמור להחליף את כל חוקי אחריות יצרן החלים על זרמי הפסולת השונים וצפויים שינויים. אבל עדין אין לדעת מה השינוי.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

אנו חייבים תמיד להציע ולא לחכות להם שיגידו לנו.

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

דנה אני מבקש שאת סעיף 2.9 תרחיבי

דנה גבאי – כלכלנית:

האם להסכים עם הצעה או להתנגד לה?

רועי ברזילי – חבר מועצה:

אנו רוצים להציע פתרונות

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

זה יעלה לא מעט בשנתיים הקרובות אני מאמין שנדון על זה עוד הרבה בישיבות מועצה.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

זה עבודה בין משרדית וחייבים גם את החקלאות והשיכון והבריאות. אנו צריכים עבודת חקיקה בין משרדית נכון שביקשתם שנשמור על הזכויות שלנו באתר חירייה, אבל חייבים איזה מידה של תחרות, אם המתקן שלנו יעיל צריך ליצור תחרות בשוק.

דנה גבאי – כלכלנית:

זו הכוונה שהאיגוד יהיה שחקן שיכול למקסם יכולת טיפול.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

מה לגבי משק החשמל צריך לדון על זה, אם יהיה מתקן השבה אנו ניצור חשמל, מי הבעלים? מי נהנה מהתוצר הכלכלי?

דנה גבאי – כלכלנית:

זה לא מופיע ברפורמה, אלא מוסדר ברמת המכרזים של החשכ"ל.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

אולי אנו חייבים להיות חברים שיהיה לנו מעמד משמעותי יותר כמו הרגולטור.

דנה גבאי – כלכלנית:

זה מה שקורה ברוב העולם.

רועי ברזילי – חבר מועצה:

בחול זה גם חברות פרטיות

ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד:

תודה רבה חברים על הדיון הפורה, בכל ישיבת מועצה המנכ"ל גיל יעביר עדכון על התקדמות התהליך, במידה ויהיה צורך לקבל החלטון נדון בישיבת מועצה.

היו"ר סוגר את הישיבה.

מאשר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי – יו"ר האיגוד
משנה לראש העיר תל אביב-יפו